

1950 —

ARTS A CATALUNYA

— 1977

Del segon origen. Arts a Catalunya, 1950-1977

Silvia Gubern. *Sense títol* 1965-1973. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Del 2 de juliol al 25 d'octubre de 2015

Organitza i produeix: Museu Nacional d'Art de Catalunya

Aquest projecte ha estat realitzat amb la col·laboració especial del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Comissaris: Pepe Serra, Juan José Lahuerta i Valentín Roma

Sala d'exposicions temporals 1

Patrocinen

Agrolimen

fundació
abertis

***Del segon origen* proposa un apropament al desenvolupament de l'art a Catalunya des de 1950 i fins a 1977, entre els diversos intents de reprendre la tradició avantguardista interrompuda per la Guerra Civil i l'efervescència de la cultura llibertària durant el procés de restitució democràtica. Aquesta mostra prefigura com el Museu Nacional podria desplegar el segle XX a les seves col·leccions.**

Josep Ponsatí. *Barcelona, 1977*. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

L'exposició complementa i perllonga cronològicament la nova presentació d'art modern de la col·lecció del museu, tot prefigurant una possible permanent que abastaria fins a finals de la dècada de 1970, i al mateix temps, assenyala, també, visions monogràfiques futures.

Del segon origen és un punt de partida, un pas endavant en la tasca de revisar i recuperar l'extraordinàriament rica i completa creació artística de la segona meitat del segle xx al nostre país.

L'objectiu d'aquesta primera exposició col·lectiva és plantejar un estat de la qüestió; no pretén establir una tesi, només assenyalar

la necessitat de treballar en profunditat un període, els seus artistes i seus corrents diversos.

Per fer-ho s'han reunit 194 obres de 109 artistes i col·lectius, a més d'una gran quantitat de materials que treuen a la llum els fons documentals del museu.

Del segon origen. Arts a Catalunya, 1950-1977 arrenca amb el clima de revitalització estètica de principis dels cinquanta, on trobem artistes com Josefa Tolrà, Esther Boix o Antoni Clavé, entre d'altres; col·lectius com ara Cobalto 49 o Dau al Set; esdeveniments com els Salons d'Octubre i els Cicles Experimentals d'Art Nou, a més de publicacions com *Ariel* o la revista *Algol*. La mostra acaba amb el multitudinari míting de la CNT a les portes de l'actual Museu Nacional, celebrat el 2 de juliol de 1977, en un moment de gran puixança dels llenguatges conceptuals, que conviuen amb tres generacions diferents de pintors, així com amb alguns noms propis del camp de la fotografia. Al mig d'aquest marc cronològic, tenen lloc nombrosos episodis significatius: la *performance* pictòrica del Grup Gallot de Sabadell a la plaça Catalunya, les experiències *povera* d'Antoni Llena, Jordi Galí, Sílvia Gubern i Juan Carlos Pérez Sánchez al Jardí del Maduixer, el mural efímer de Joan Miró a la façana del Col·legi d'Arquitectes, etc.

Amb motiu de l'exposició, es publica un llibre-àlbum que conté una cronologia i una bibliografia exhaustives dels esdeveniments artístics que van tenir lloc a Catalunya durant aquests 27 anys. El llibre conté, a més, la reproducció facsímil d'una gran quantitat de documents de tot tipus -articles, fullets, catàlegs, manifestos, declaracions...-, que el converteix en una antologia imprescindible de l'època. Cal ressaltar que la immensa majoria dels documents reproduïts provenen de la Biblioteca del museu.

TEXTOS DE SALA

Cap al final dels anys quaranta, Catalunya viu un clima de revitalització artística que intenta recuperar algunes senderes interrompudes per la Guerra Civil. Apareixen col·lectius com Cobalto 49 o Dau al Set, entre d'altres; sorgeixen esdeveniments com els Salons d'Octubre i els Cicles Experimentals d'Art Nou, i neixen publicacions com *Ariel* o la revista *Algol*. A més, ja en la dècada dels cinquanta, diversos artistes, que més tard adquiriran una gran rellevància, viatgen a París, on assisteixen a l'"ocàs" del surrealisme i a l'aparició del que podríem anomenar "l'última gran pintura europea", personificada en Michaux, Fautrier, Wols, Dubuffet, Mathieu, etc. També entren en contacte amb Joan Miró i Pablo Picasso, els mestres de l'avantguarda exiliats a la capital francesa, de qui anhelen rebre el testimoni de la modernitat o, tal vegada, un simple vistiplau que legítimi les seves inquietuds rupturistes.

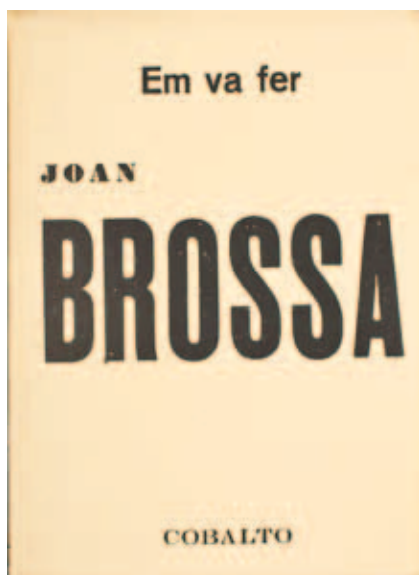
Gairebé trenta anys més tard, mort el dictador Francisco Franco, Catalunya es converteix en l'epicentre de la cultura llibertària: el 2 de juliol de 1977, precisament a les portes de l'actual Museu Nacional d'Art de Catalunya, té lloc el multitudinari míting de la CNT (Confederació Nacional del Treball) en què participen emblemàtics dirigents anarcosindicalistes a l'exili, com ara Frederica Montseny i Josep Peirats. Mesos després, entre el 22 i el 25 de juliol, se celebren al Park Güell les Jornades Llibertàries Internacionals, que congreguen un milió de ciutadans al llarg d'uns quants dies. Vistos en perspectiva, tots dos esdeveniments constitueixen, avui, una invitació a repensar, mitjançant altres horitzons, la història democràtica al nostre país.

Aquesta exposició intenta apropar-se al desenvolupament de les pràctiques artístiques a Catalunya al llarg de vint-i-set anys, entre el 1950 i el 1977, rellegint els relats que les van narrar des del present, a partir d'unes coordenades que permetin calibrar-ne els vincles i les disparitats, les tensions i les transferències. Les obres dels artistes conviuen amb els testimoniatges de la historiografia i amb nombrosos materials que documenten com es van anar articulant el panorama institucional, l'escena de galeries o el mapa d'espais alternatius.

En aquest sentit, la mostra es complementa amb la nova presentació d'art modern de la col·lecció del Museu Nacional, a la qual perllonga cronològicament, de tal manera que prefigura una possible exposició permanent desplegada fins al final de la dècada dels setanta, però tot assenyalant, també, visions monogràfiques futures, així com els fons documentals del museu.

Josep Guinovart. *L'arbre*, 1958. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Joan Brossa, Joan Ponç, Joao Cabral.
Em va fer Joan Brossa, 1951. Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Angel Ferrant. *Noies entrelaçades*, 1952.
Museu Nacional d'Art de Catalunya

Anys cinquanta

Per a algunes narracions historiogràfiques Dau al Set s'ha convertit en una espècie de mite originari, l'empremta del qual ha eclipsat nombrosos autors i grups que ocupen un lloc rellevant en el desenvolupament de la modernitat a Catalunya: artistes com Josefa Tolrà, José María Nunes, Antoni Clavé, Àngel Ferrant o Joaquim Puigvert; col·lectius com el Club 49, i dissenyadors de la talla de Ricard Giralt Miracle, entre molts altres.

Igual de significativa va ser l'activitat de la Sala Gaspar i les Galeries Laietanes, veritables epicentres on es van dur a terme les propostes més arriscades dels anys cinquanta. Així mateix, les arts escèniques viuen aleshores un impuls transcendent de la mà dels coreògrafs Joan Tena i Joan Magrinyà, o dels dramaturgs Ricard Salvat i Maria Aurèlia Capmany, així com de Joan Brossa, un autor molt important per entendre les pràctiques performatives posteriors. Juntament amb ells, es poden destacar els teòrics Alexandre Cirici Pellicer, Rafael Santos Torroella, Cesáreo Rodríguez-Aguilera i Juan-Eduardo Cirlot, aquest últim amb una obra poètica avançada al seu temps.

Josefa Tolrà. *Mocador blanc brodat A*, 1956. Foto Xavier Arenós

Josefa Tolrà. *Mocador blanc brodat B*, Foto Xavi Arenós

Anys seixanta

La dècada dels seixanta s'estén des del declivi de la pintura informalista fins a les primeres manifestacions de l'art conceptual. Aquí trobem tendències pictòriques com ara l'essencialisme de Pic Adrian o els *collages* expressionistes d'Armand Cardona Torrandell i Modest Cuixart, la *performance* plàstica del Grup Gallot de Sabadell, les investigacions amb paper d'estany de Joaquim Llucià i el treball cromàtic d'Albert Ràfols Casamada. Paral·lelament, apareixen grups d'experimentació sonora com Música Oberta, impulsat per Josep Maria Mestres Quadreny, juntament amb les propostes d'arrel *povera* d'Antoni Llena, Jordi Galí, Sílvia Gubern i Juan Carlos Pérez Sánchez al Jardí del Maduixer. A Lleida es funda el Grup Cogul, orientat cap al *pop art*, que va tenir en la Petite Gallerie de l'Alliance Française el seu espai de visibilitat. La mostra MAN, els Salons de Maig i les exposicions *Machines*, a la Sala Lleonart, i *Noves expressions*, a la Gaspar, certifiquen l'arrelament de les estètiques *pop* que preludiarrien les pràctiques conceptuals posteriors. En aquest sentit, el mural efímer de Joan Miró per a la seu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya constitueix un punt d'inflexió significatiu, així com la Galeria René Metras, que va permetre veure el treball dels pintors francesos més importants d'aquell moment.

L'activitat teòrica d'aquest període també resulta cabdal. Aquí trobem des de Joan Perucho i Alexandre Cirici fins a Manuel Vázquez Montalbán, qui escriu per a la revista *Hogares Modernos* amb el pseudònim de *Jack el Decorador*; o des de les publicacions *Serra d'Or*, *Qüestions d'Art* i *Destino* fins als assaigs de Xavier Rubert de Ventós, Romà Gubern, Eugenio Trías, Iván Tubau, Juan-Eduardo Cirlot i Terenci Moix.

Pere Noguera. *La fotocòpia com a obra-document*, 1971. Museu d'Art Contemporani Barcelona (MACBA)

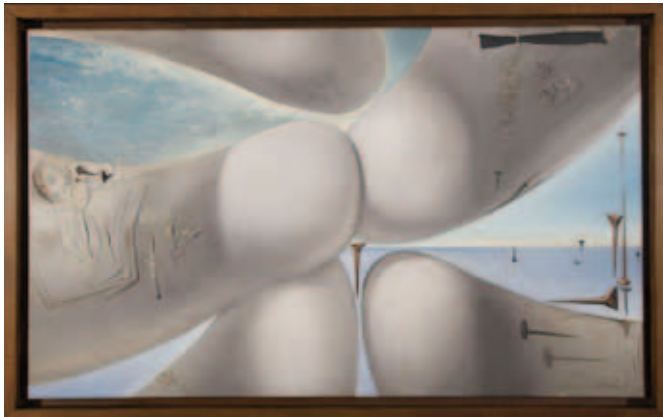

Joaquim Chancho. *Espai gestual 2*, 1974. Museu d'Art Contemporani Barcelona (MACBA)

Anys setanta

Objecte d'exhaustives relectures tant museogràfiques com teòriques, l'art conceptual a Catalunya ha esdevingut, almenys durant les últimes dues dècades, una mena de contrarelat canònic dins la lectura dels anys setanta. Grup de Treball, col·lectiu fortament polititzat que va reunir diversos artistes amb trajectòries posteriors d'una gran rellevància, ocupa un lloc destacat dins aquesta genealogia crítica. Al seu costat, el Taller d'Arquitectura, plataforma multidisciplinària integrada per pintors, poetes, arquitectes i cineastes, i els grups Gran de Gràcia, Praxis (Girona) i Tint-2 (Banyoles), conformen un espectre que permet entendre l'arrelament dels llenguatges desmaterialitzats i la crítica social en el context català.

La pintura dels setanta reuneix, almenys, tres generacions d'artistes molt actius, des d'Antoni Tàpies i Joan Ponç fins a Joaquim Chancho, Joan Pere Viladecans, Robert Llimós i Frederic Amat, passant per Joan Hernández Pijuan, un vincle entre aquestes dues. D'altra banda, la fotografia engloba Oriol Maspons i Colita amb Manolo Laguillo.

Salvador Dalí. *El naixement d'una deessa* © Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Madrid, 2015

Eugènia Balcells. *Fin*, 1977. Museu d'Art Contemporani Barcelona (MACBA)

S'aprecia un notable increment dels espais expositius, sobretot les galeries (Joan Prats, Cent, Mec Mec, Trece, G, Sala Aixelà, Eude, 49, Maeght, Galeria Cadaqués, etc). La Sala Trece, a Sabadell, i sobretot la Sala Vinçon, un veritable *meeting point* per a l'època, certifiquen l'activitat artística d'aquests anys que són, també, els de l'aparició de diverses revistes contraculturals com *Ajoblanco*, *El Rollo enmascarado* i *Star*; d'humor satíric, com *El Jueves* i *Por Favor*; o de pensament polític, com *El Viejo Topo*.

L'editorial Gustavo Gili, amb les seves col·leccions sobre disseny i arquitectura, ocupa un lloc destacat a l'època, així com les revistes *CAU* i *Carrer de la ciutat*. Per la seva banda, Llibres del Mall testimonia la importància de l'activitat poètica en aquest període.

LLISTA D'ARTISTES

Abad, Francesc
Adrian, Pic
Amat Noguera, Frederic
Argimon Gramell, Daniel
Arranz-Bravo, Eduard
Artigau Seguí, Francesc
Balcells, Eugènia
Barceló Artigues, Miquel
Bartolozzi, Rafael Lozano
Bechtold, Erwin
Benito, Jordi
Boix Pons, Esther
Bonet, Eugeni
Borrell Palazón, Alfons
Bosch Cruañas, Lluís
Brossa Cuervo, Joan
Broto Gimeno, José Manuel
Brunatto, Paolo
Cabral de Melo Neto, João
Cardona Torrandell, Armand
Català-Roca, Francesc
Chancho, Joaquim
Cirici Pellicer, Alexandre
Claramunt, Luis
Clavé Sanmartí, Antoni
Colita
Coma Estadella, Albert
Combalia, Victòria
Corberó Olivella, Xavier
Cristòfol Peralba, Leandre
Cuixart Tàpies, Modest
Cumella Serret, Antoni
Curós Ventura, Jordi
Dalí Domènech, Salvador
Esclusa Canals, Manuel
Esteva Grewe, Jacinto
Faber, Will
Ferrant Vázquez, Àngel
Ferrer Peralta, Magda
Furriols, Joan
García Sevilla, Ferran
Genovese, Eugene D.
Girona Benet, Maria
Grau, Eulàlia
Grau, Otto
Grau Garriga, Josep
Grau Masip, Xavier
Grup de Treball
Grup Gallot
Gubern, Silvia
Guinovart Bertran, Josep
Hamilton, Richard
Hernández Pijuan, Joan
Iglésias del Marquet, Josep
Jové Jové, Àngel
Laguillo Menéndez, Manolo
Lange, Oskar
Lieberman, Evsei
Llena Font, Antoni
Llimós, Robert
Llorens Artigas, Josep
Llucià Olivet, Joaquim
Noguera, Pere
Nunes, José María
Mas Argente, Antoni
Maspons Casades, Oriol
Mendel, Gerard
Mestres Quadreny, Josep
Maria
Miralda Bou, Antoni
Miró Ferrà, Joan
Miserachs, Xavier
Montañés Carmona, Rafael
Mor, Carles H.
Muntadas, Antoni
Muxart Domènech, Jaume
Pablo, Jordi
Planasdurà, Enric
Ponç Bonet, Joan
Ponsatí, Josep
Pomés Campello, Leopoldo
Portabella, Pere
Puigvert Pastells, Joaquim
Pujol, Carles
Ràfols Casamada, Albert
Rebull Torroja, Joan
Ribé, Àngels
Riera Toyos, Amèlia
Rivas Ribeiro, Humberto
Rossell, Benet
Roth, Dieter
Santos Torroella, Rafael
Serra Güell, Eudald
Selle, G.
Sirera, Ton
Subirà Puig, José
Subirachs Sitjar, Josep
Maria
Sucre de Grau, Josep Maria
de
Tàpies Puig, Antoni
Taylor, Fred M.
Tharrats Vidal, Joan Josep
Tolrà Abril, Josefa
Torres Monsó, Francesc
Valbuena Briones, Francesc
Vallès Simplicio, Romà
Vila Arrufat, Antoni
Vila Casas, Joan
Viladecans, Joan Pere
Villèlia Sanmartín, Moisès
Xifra, Jaume

ACTIVITATS A L'ENTORN DE L'EXPOSICIÓ

Conferència

de **Valentín Roma**, comissari de l'exposició juntament amb Pepe Serra i Juan José Lahuerta.
Dimecres 1 de juliol, 18.30 h, Auditori del Museu Nacional

Visites comentades

Amb Valentín Roma

Dimarts i dijous de juliol, a partir del 14, a les 18 h
Incloses a l'entrada de l'exposició
Idioma: castellà. Imprescindible reserva T. 93 622 03 75 o grups@museunacional.cat
Places limitades

Amb educador

Dissabtes, a les 11 h (castellà) i a les 12.30 h (català), a partir de l'11 de juliol
Durada: 1 h 30 min. Incloses a l'entrada

Cicle de cinema a la Filmoteca de Catalunya

Arrels i ressonàncies

Pel·lícules de cinema català de l'època
Dimecres de setembre, a partir del 16; 7 i 14 d'octubre
Entrada individual: 4 €. Reduïda: 3 €. - 20% a l'entrada de l'exposició si presenteu el tiquet d'aquesta activitat

Taules rodones

Dijous 15 d'octubre

18 h ***Més enllà de Dau al Set i de l'informalisme***

Planteja una aproximació crítica a l'art dels anys cinquanta a Catalunya i explora aquells autors i pràctiques insuficientment atesos pels relats tradicionals. Artistes com Josefa Tolrà, col·lectius com Cobalto 49 o CLUB 49, zones de treball com la *performance* o el teatre són alguns dels àmbits que seran objecte de reflexió per part dels ponents.

19.15 h ***Desbordaments d'allò popular. Tres assajos fundacionals***

La televisió (1965) de Romà Gubern, *Teoria de la sensibilitat* (1968) de Xavier Rubert de Ventós i *La filosofia i la seva ombra* (1969) d'Eugenio Trías són tres llibres que podrien considerar-se fundacionals a la dècada dels seixanta, atès que inauguren una manera de narrar aquell moment des dels "afores" de les seves respectives disciplines. Aquesta taula rodona pretén rellegir-los avui, tot aventurant la hipòtesi que potser en la transversalitat d'aquests assajos hi va haver –o hi ha– una proposta historiogràfica pendent de continuació.

Dijous 22 d'octubre

18 h ***Una altra transició hauria estat possible? L'escena llibertària i underground a Barcelona***

Aquesta taula de debat arrenca on acaba l'exposició *Del segon origen. Arts a Catalunya, 1950-1977*, amb les imatges de la multitudinària manifestació de la CNT a Montjuïc, als peus del Palau Nacional, i amb les Jornades Llibertàries celebrades al Park Güell, ambdues de 1977.

A partir d'aquest conjunt de documents s'analitzarà quina va ser la presència del moviment llibertari i de la cultura *underground* a Barcelona durant els anys setanta.

19.15 h ***La història de l'art a Catalunya avui***

En aquesta taula es recullen el treball i les experiències museogràfiques i investigadores d'una nova fornada d'historiadors que en els darrers anys s'han aproximat a l'art català des de perspectives diferents i formats diversos. Es tracta, per tant, d'indagar cap a on poden anar els relats historiogràfics futurs, quines noves metodologies poden aportar i quins llocs queden per explorar.

Els participants de les taules rodones s'anunciaran al web del museu a partir del 15 de setembre.

www.museunacional.cat

#artscatalunya

OBRES EXPOSADES

Anys 50

001

Francesc Català-Roca

Llibre de comptabilitat de la filmació de la pel·lícula «La Ciudad Condal en otoño»

1950

Llibreta manuscrita / Libreta manuscrita / Handwritten notebook

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC), Barcelona

002

Modest Cuixart

El revés del que s'imaginen els homes o Metamorfosi de clown

1950

Tècnica mixta sobre paper / Técnica mixta sobre papel / Mixed media on paper

Col·lecció E. Isern Dalmau

003

Josep Llorens Artigas

Gerro

Cap a 1950

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció particular, Barcelona

004

Joan Brossa / Joan Ponç / João Cabral de Melo Neto

Em va fer Joan Brossa / pròleg de João Cabral de Melo

1951

Monografia / Monografía / Monograph

Col·lecció MACBA. Centre d'Estudis i Documentació

005

Antoni Cumella

Sense títol

1951

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

006

Joan Ponç

Carrer sense cap mèrit arqueològic

1951

Guaix, grafit, pastel i tinta sobre paper / Gouache, grafito, pastel y tinta sobre papel / Gouache, graphite, pastel and ink on paper

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya. Antiga col·lecció Salvador Riera

007

Joan Rebull

Cristina

1951

Pedra / Piedra / Stone

Col·lecció particular N.S. Reus

008

Antoni Cumella

Sense títol

1952

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

009

Àngel Ferrant

Noies entrelaçades

1952

Suro, fusta, filferro, estuc i policromia / Corcho, madera, alambre, estuco y policromía / Cork, wood, wire, stucco and polychrome

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Adquisició, 2006

010

Josep Llorens Artigas

Gerro

1952

Gres esmaltat / Gres esmaltado / Glazed stoneware

Col·lecció particular, Barcelona

011

Eudald Serra

Col·loqui

1952

Pedra calcària / Piedra calcárea / Limestone

Col·lecció família Serra, Barcelona

012

Jordi Curós

Tots tres

1953

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

013

Joan Josep Tharrats

L'indiferent

1953

Collage i tinta xinesa / Collage y tinta china / Collage and Indian ink

Col·lecció particular

014

Esther Boix

Vellesa

1954

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció Ricard Creus

015

Xavier Corberó

Pot

1954

Coure i plata repussats a la banya / Cobre y plata repujados con martillo de cuerno / Horn hammered copper and silver

Col·lecció de l'artista

016

Josep Guinovart

Crani

1954

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció Maria Guinovart

Pélauzy

017

Josep Llorens Artigas

Gerro

1954

Gres esmaltat / Gres esmaltado /
Glazed stoneware

Col·lecció particular, Barcelona

018

Antoni Mas

Els ocupants d'un carretó portuari

1954

Oli i acrílic sobre tela / Óleo y
acrílico sobre lienzo / Oil and
acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de
l'Ajuntament de Barcelona

019

Joan Miró

Pintura

1954

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /
Oil on canvas

Fundació Joan Miró, Barcelona

020

Leopoldo Pomés

Consol Villaubi

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

021

Leopoldo Pomés

Consol Villaubi 2

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

022

Leopoldo Pomés

Nena a la neu

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

023

Leopoldo Pomés

Núria 4

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

024

Leopoldo Pomés

Núria 5

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

025

Leopoldo Pomés

Sobreimpressió

1954

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat sobre cartró /
Gelatino-bromuro de plata sobre
papel baritado sobre cartón /
Silver gelatin print on baryta-
coated paper on cardboard

Col·lecció particular

026

Antoni Clavé

*Dibuix preparatori per a la
maqueta del teló de l'obra «La
Peur», coreografia de Roland Petit*
1955

Tinta, llapis i guaix sobre paper /
Tinta, lápiz y gouache sobre papel /
Ink, pencil and gouache on paper

Col·lecció particular

027

Antoni Clavé

*Maqueta del teló per a l'obra «La
Peur», coreografia de Roland Petit*
1955

Cartró, fusta, cordill, guaix i llapis /
Cartón, madera, cordel, gouache
y lápiz / Cardboard, wood, cord,
gouache and pencil

Col·lecció particular

028

Antoni Cumella

Sense títol

1955

Gres esmaltat / Gres esmaltado /
Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

029

Francesc Torres Monsó

Retrat masculí

1955

Terra cuita / Terracota / Terracotta

Col·lecció particular, Girona

030

Antoni Clavé

*Teatrí per a l'acte únic de
l'obra «La Peur», coreografia
de Roland Petit*

1956

Collage de bastidors de fusta,
cordill, metall i roba / Collage de
bastidores de madera, cordel,
metal y tela / Collage of wood
stretchers, cord, metal and fabrics
Museu de les Arts Escèniques
(MAE) – Insitut del Teatre,
Barcelona

031

Xavier Corberó

Cap (de turc)

1956

Pedra granítica, bronze i base
de ferro oxidat / Piedra granítica,
bronce y base de hierro oxidado /
Granitic stone, bronze and oxidized
iron base
Col·lecció de l'artista

032

Antoni Cumella

Sense títol

1956

Gres esmaltat / Gres esmaltado /
Glazed stoneware

Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

033

Maria Girona

Paisatge urbà

1956

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /
Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

034

Salvador Maurel

Fotografies del rodatge de la pel·lícula «Mañana ...» de José María Nunes

1956

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Filmoteca de Catalunya, Barcelona

035

Antoni Tàpies

[Sense títol]

1956

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.

Dipòsit Fundació Joan Brossa

036

Josefa Tolrà

Figura en espai fluídic

s/d

Tinta, retolador i aquarel·la sobre paper xarol / Tinta, rotulador y acuarela sobre papel charol / Ink, felt-tip pen and watercolour on glossy paper

Col·lecció particular Maria Tolrà

037

Josefa Tolrà

Mocador blanc brodat

1956

Teixit / Tejido / Fabrics

Col·lecció particular Maria Tolrà

038

Moisés Villèlia

Dos personajes (primera escultura de caña). Dibuix preparatori

1956

Tinta sobre paper envernissat / Tinta sobre papel barnizado / Ink on varnished paper

Col·lecció particular

039

Moisés Villèlia

Dos personajes

1956

Canya i cordill / Caña y cordel / Cane and cord

Col·lecció particular

040

Xavier Miserachs

Els Encants, Barcelona, 1957

Cap a 1956-1957

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació Agrolimen

041

Leandre Cristòfol

Harmonia estel·lar (Ralenti)

1957

Vareta metàl·lica, fusta, agulles de cap i vidre sobre suro / Varilla metálica, madera, alfileres y vidrio sobre corcho / Metal rod, wood, needles and glass on cork

Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

042

José María Nunes

Mañana ...

1957

Espanya

96 min

Sonor / Sonoro / Sound

Producció: Este Films; Enrique

Esteban; José María Nunes

Filmoteca de Catalunya,

Barcelona

043

Josep Guinovart

L'arbre

1958

Pintura i collage sobre fusta /

Pintura y collage sobre tabla /

Paint and collage on wood

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat

de Catalunya. Antiga col·lecció

Salvador Riera

044

Joaquim Puigvert

Exp. nº 1

1958

Espanya

1 min 30 s

Sonor / Sonoro / Sound

DVD «Del éxtasis al arrebato. Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i

AC/E

045

Josep Maria Subirachs

Tekel

1958

Ferro i fusta / Hierro y madera / Iron and wood

Col·lecció Espai Subirachs

046

Josep Maria de Sucre de Grau

Personatge

1958

Cera sobre paper encolat sobre fusta / Cera sobre papel encolado sobre madera / Wax on paper mounted on wood

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya. Antiga col·lecció Salvador Riera

047

Antoni Tàpies

Composició amb sorra blanca, núm. LXXX

1958

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Fundació Suñol, Barcelona

048

Joan Vila Casas (Vilacapas)

Planimetria 58

1958

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Museu d'Art de Sabadell. Dipòsit

de Marie Christine Vila

049

Joan Vila Casas (Vilacapas)

Planimetria 58 X.I

1958

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Museu d'Art de Sabadell. Dipòsit

de Marie Christine Vila

050

Erwin Bechtold

Das Denkmal (El monumento)

1959

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Erwin Bechtold / Colecció

Christina Bechtold

051

Joaquim Puigvert

Exp. II

1959

Espanya

1 min 40 s

Sonor / Sonoro / Sound

DVD «Del éxtasis al arretrato».

Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i AC/E

052

Albert Ràfols Casamada

Blau profund

1959

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de

l'Ajuntament de Barcelona

053

Albert Ràfols Casamada

Paisatge

1959

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció Clara Ràfols

Anys 60

054

Anònim

Fotografies de la segona acció conjunta del Grup Gallot a la plaça de Catalunya de Barcelona

24 de setembre de 1960

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Museu d'Art de Sabadell. Dipòsit de Família Balsach-Peig

055

Grup Gallot

Antoni Angle, Llorenç Balsach, Joan Bermúdez, Alfons Borrell, Manuel Duque, Josep Llorens, Joaquim Montserrat i Lluís Vila Plana

Acció Gallot a la plaça de Catalunya de Barcelona

24 de setembre de 1960

Tècnica mixta sobre paper / Técnica mixta sobre papel / Mixed media on paper

Museu d'Art de Sabadell

056

NO-DO

Pintores de Acción (fragment)

Acció Gallot del 24 de setembre de 1960 a la plaça de Catalunya de Barcelona

Emissió: 24-10-1960 (NO-DO 929A)

Espanya

1 min 35 s (original 4 min 48 s)

Sonor / Sonoro / Sound

Museu d'Art de Sabadell

057

Salvador Dalí

Naixement d'una deessa

1960

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Museu Nacional d'Art de

Catalunya. Dipòsit de la

Generalitat de Catalunya, 2010

058

Jacinto Esteve / Paolo Brunatto

Notes sur l'émigration. Espagne

1960

1960

Barcelona

19 min

Sonor / Sonoro / Sound

Filmoteca de Catalunya, Barcelona

059

Albert Ràfols Casamada

Aurora roja

1960

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre

lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció particular, Barcelona

060

Romà Vallès

Cosmogonies. Sèrie blanca

1960

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre

lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció de l'artista

061

Albert Coma Estadella

Incisions

1961

Tècnica mixta sobre cartró /

Tècnica mixta sobre cartón /

Mixed media on cardboard

Col·lecció particular

062

Josep Maria Mestres Quadreny

Invencions mòbils

1961

Tinta sobre paper / Tinta sobre

papel / Ink on paper

Col·lecció MACBA. Consorci

MACBA

063

Antoni Vila Arrufat

Fàbrica de Sabadell

1961

Gravat sobre paper / Grabado

sobre papel / Engraving on paper

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

064

Joaquim Llucià

Esplendor

1962

Collage

Col·lecció Fundació Vila Casas

065

Enric Planasdurà

Composició en negres i grisos

1962

Pols de marbre, pigment, guaix i vernís sobre cartolina / Polvo de mármol, pigmento, gouache y barniz sobre cartulina / Marble dust, pigment, gouache and varnish on card

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

066

Ton Sirera

Pintura 1962-63

1962

Espanya

5 min 10 s

Sonor / Sonoro / Sound

DVD «Del éxtasis al arrebató. Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i AC/E

067

Francesc Valbuena

Quatre posicions

1962

Tècnica mixta sobre tela / Técnica mixta sobre lienzo / Mixed media on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

068

Romà Vallès

Cosmogonies. Sèrie color

1962

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció de l'artista

069

Pic Adrian

Complexe corpusculaire champ violet

1963

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

070

Daniel Argimon

Pintura

1963

Paper, oli i acrílic sobre tela / Papel, óleo y acrílico sobre lienzo / Paper, oil and acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

071

Colita

Bagur, invierno

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Copia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

072

Colita

Carmen Amaya al rodatge de «Los Tarantos»

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Copia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

073

Colita

Carmen, «La Taranta»

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Copia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

074

Colita

Llegada a Barcelona. Carmen Amaya

1963

Còpia moderna. Gelatinobromur de plata sobre paper / Copia moderna. Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Modern print. Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista

075

Will Faber

Mutació rítmica

1963

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Biblioteca Museu Víctor Balaguer, Vilanova i la Geltrú

076

Magda Ferrer Peralta

Kenneth Rexroth

1963

Vinílic i grafit sobre tela / Vinílico y grafito sobre lienzo / Vinyl and graphite on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

077

Raimon Camprubí

Reconstrucció de l'exposició

«Machines» de 1964 a la galeria

Leonart de Barcelona

1964

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Arxiu de l'autor

078

Xavier Corberó

Cerimònia

1964

Bronze fos a la terra / Bronce fundido a la arena / Sand-casted bronze

Col·lecció de l'artista

079

Lluís Bosch

Neoformes «4»

1965

Acrílic i tela sobre tela / Acrílico y tela sobre lienzo / Acrylic and fabrics on canvas

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

080

Armand Cardona

Hommage à Jean-Paul Sartre I:

«Situations» IV, 120

1965

Collage, acrílic i tinta xinesa sobre contraxapat / Collage, acrílico y tinta china sobre contrachapado / Collage, acrylic and Indian ink on plywood

Institut Français, Barcelona

081

Armand Cardona

Hommage à Jean-Paul Sartre II:

«*La Putain Respectueuse*»

1965

Collage, acrílic i tinta xinesa sobre contraxapat / Collage, acrílico y tinta china sobre contrachapado / Collage, acrylic and Indian ink on plywood

Institut Français, Barcelona

082

Armand Cardona

Hommage à Jean-Paul Sartre III:

«*La République du Silence*»

1965

Collage, acrílic i tinta xinesa sobre contraxapat / Collage, acrílico y tinta china sobre contrachapado / Collage, acrylic and Indian ink on plywood

Institut Français, Barcelona

083

Joan Furiols

Sense títol

1965

Ferro / Hierro / Iron

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

084

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

085

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

086

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

087

Silvia Gubern

Sense títol

1965-1973

Tinta sobre paper / Tinta sobre papel / Ink on paper

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

088

Pic Adrian

Complexe essentialiste

1966

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

089

Otto Grau

Nocturn

1966

Oli sobre cartró / Óleo sobre cartón / Oil on cardboard

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

090

Antoni Llana

Escultura dissecada

1966

Paper de cel·lofana, paper i goma escuma / Papel de celofán, papel y gomaespuma / Cellophane

paper, paper and foam rubber

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

091

Oriol Maspons

Dalí amb Muses

1966

Gelatinobromur de plata sobre paper baritat / Gelatino-bromuro de plata sobre papel baritado

/ Silver gelatin print on baryta-coated paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

092

Oriol Maspons

Elsa Peretti

1966

Gelatinobromur de plata sobre paper baritat / Gelatino-bromuro de plata sobre papel baritado

/ Silver gelatin print on baryta-coated paper

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

093

Joan Rabascall

Jazz Hot

1966

Collage sobre fusta / Collage sobre tabla / Collage on wood

Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

094

Francesc Artigau

Estàtua eqüestre

1967

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Dipòsit de l'artista

095

Josep Guinovart

El Che

1967

Collage sobre paper / Collage sobre papel / Collage on paper

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

096

Antoni Miralda

La Cité du Loisir

1967

Fusta, pintura i figures de poliestirè / Madera, pintura y figuras de poliestireno / Wood,

paint and polystyrene figures

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

097

Carles Santos

Conversa

1967

Espanya

4 min 40 s

Sonor / Sonoro / Sound

Producció: Pere Portabella – Films 59

DVD «Del éxtasis al arrebató. Un recorrido por el cine experimental español», 2009, CAMEO, CCCB i

AC/E

098

Jaume Xifra

Pochoir

1967

«Pochoir» (estergit) sobre paper /

«Pochoir» (estarcido) sobre papel /

'Pochoir' (stencil) on paper

Col·lecció Rafael Tous

099

Eduard Arranz-Bravo

Sense títol

1968

Aquarel·la i tinta sobre paper /
Acuarela y tinta sobre papel /
Watercolour and ink on paper
Col·lecció MACBA. Procedent
del Fons d'Art de la Generalitat de
Catalunya

100

Àngel Jové

Petit homenatge a la flor de paret

1968

Impressió òfset, tinta xinesa i
pastel sobre paper / Impresión
offset, tinta china y pastel sobre
papel / Offset print, Indian ink and
pastel on paper
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

101

Antoni Llena

Escultura dissecada

1968

Paper de cel·lofana, pedra
pintada, paper mecanografiat
i anella metàl·lica / Papel de
celofán, piedra pintada, papel
mecanografiado y anilla metálica /
Cellophane paper, painted stone,
typewritten paper and metallic ring
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA

102

Antoni Llena

Escultura dissecada

1968

Paper de cel·lofana i paper / Papel
de celofán y papel / Cellophane
paper and paper
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA

103

Antoni Llena

Escultura dissecada - 1

1968

Paper manipulats / Papel
manipulado / Manipulated paper
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

104

Antoni Llena

Escultura dissecada - 2

1968

Paper manipulats / Papel
manipulado / Manipulated paper
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

105

Antoni Llena

Escultura dissecada

1968 (2000)

Fotografia a les sals de plata
sobre paper / Fotografía a las
sales de plata sobre papel / Silver
gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació
MACBA

106

Oriol Maspons

Fotografia publicitària per al cartell

«Bocaccio for McCarthy»

1968

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat / Gelatino-bromuro
de plata sobre papel baritado
/ Silver gelatin print on baryta-
coated paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

107

Oriol Maspons

Gogós del Bocaccio

1968

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat / Gelatino-bromuro
de plata sobre papel baritado
/ Silver gelatin print on baryta-
coated paper
Museu Nacional d'Art de
Catalunya. Dipòsit de l'artista, 2011

108

Rafael Montañés Carmona

A través de la neurosi d'angoixa

1968

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /
Oil on canvas
Col·lecció MACBA. Fons de
l'Ajuntament de Barcelona

109

José Subirà-Puig

L'Ange de la guerre

1968

Talla en roure / Talla en roble / Oak
wood carving
Col·lecció de l'artista

110

Zush

Boso y Solomo (Fingernail)

1968

Acrílic sobre cartró fusta / Acrílico
sobre cartón madera / Acrylic on
wood board
Fundació Suñol, Barcelona

111

Francesc Torres

Escultura. Prototip per a una

edició il·limitada

1968-1969

Cartró pintat / Cartón pintado /
Painted cardboard
Col·lecció MACBA. Fons de
l'Ajuntament de Barcelona

112

Albert Coma Estadella

Sense títol

1969

Tècnica mixta sobre fusta /
Técnica mixta sobre madera /
Mixed media on wood
Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA. Dipòsit particular

113

Josep Grau Garriga

Objectes de consum

1969

Acrílic, fusta i cartró sobre tela
/ Acrílico, madera y cartón
sobre lienzo / Acrylic, wood and
cardboard on canvas
Col·lecció Esther i Jordi Grau

114

Pere Portabella

Miró l'altre

1969

Espanya

15 min

Sonor / Sonoro / Sound

Música: Carles Santos

Producció: Pere Portabella – Films

59

Arxiu Pere Portabella – Films 59

Col·lecció MACBA. Fundació

MACBA. Donació Pere Portabella

115

Àngels Ribé

Intersecció de llum

1969

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació de Dinath de Grandi de Grijalbo

116

Àngels Ribé

Intersecció de pluja

1969

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació de Dinath de Grandi de Grijalbo

117

Àngels Ribé

Intersecció d'onada

1969

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació de Dinath de Grandi de Grijalbo

Anys 70

118

Sergi Aguilar

Botons de puny i fotografies de l'exposició «Objectes-joia», Llibreria de la Rambla, Tarragona, 1970. Museografia d'Enric Franch 1970

Col·lecció particular

119

Benet Rossell

Glaçó-curtmetratge Doble Camí 1970

Vidre, resina de polièster, pel·lícula de 16 mm i micrografies / Vidrio, resina de polièster, película de 16 mm y micrografías / Glass, polyester resine, 16 mm film and micrographies

Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

120

Joan Brossa

Espanya

1970-1971

Serigrafia sobre paper / Serigrafía sobre papel / Silkscreen on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA

121

Joan Brossa

Poema visual

1970-1975

Serigrafia sobre paper / Serigrafía sobre papel / Silkscreen on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

122

Joan Brossa

Stendhal

1970-1975

Serigrafia sobre paper / Serigrafía sobre papel / Silkscreen on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

123

Joan Brossa

Localització del gust

1970-1978

Serigrafia i litografia sobre paper / Serigrafía y litografía sobre papel / Silkscreen and lithograph on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

124

Joan Brossa

Poema visual

1970-1978

Litografia sobre paper / Litografía sobre papel / Lithograph on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa. Dipòsit de l'Ajuntament de Barcelona

125

Joan Brossa

18 de juliol

1970-1982

Plàstic i tinta impresa sobre paper / Plástico y tinta impresa sobre papel / Plastic and printed ink on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

126

Joan Brossa

Miami Beach

1970-1989

Litografia i impressió òfset sobre paper / Litografía e impresión offset sobre papel / Lithograph and offset printing on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Fons Joan Brossa.
Dipòsit de la Fundació Joan Brossa

127

Luis Claramunt

El ventorro de la alegría

1971

Oli sobre fusta / Óleo sobre tabla / Oil on wood
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya. Antiga col·lecció Salvador Riera

128

Robert Llimós

Cargolins (Espai ple)

1971

Acrílic sobre lona / Acrílico sobre lona / Acrylic on canvas
Col·lecció «La Caixa», Art Contemporani

129

Jaume Muxart

Galileo Galilei

1971

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas
Col·lecció MACBA. Fons de l'Ajuntament de Barcelona

130

Benet Rossell

Glaçó-alter ego

1971

Vidre, resina de polièster i negatiu fotogràfic / Vidrio, resina de polièster y negativo fotográfico / Glass, polyester resine and photographic negative
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

131

Benet Rossell

Glaçó-savage

1971

Vidre, resina de polièster i tinta impresa / Vidrio, resina de polièster y tinta impresa / Glass, polyester resine and printed ink
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

132

Antoni Muntadas

Experiencias subsensoriales 1971-1973

Una documentación audiovisual – Muntadas/Bonet 1991-2009

1971-1973

Espanya

35 min

Sonor

Edición P.A.

Cortesía Studio Muntadas

133

Tint-1 / Tint-2

Xicu Cabanyes, Pere Comas,

Tomàs Cortada, Juan Luis

Dalda, Jaume Fàbrega,

Lluís Pau, Carles Martí, Jeroni

Moner, Esteve Palmada, Raimon

Planells, Josep Riera, Lluís Vilà

Materials relacionats amb les accions artístiques dels grups Tint-1 i Tint-2

1971-1977

Documents, cartells i altre tipus de material gràfic / Documentos, carteles y otro tipo de material gráfico/ Documents, posters and other types of graphic material
Col·lecció particular

134

Jordi Benito

Acción sobre papel de fumar

1972

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació d'Antoni Muntadas

135

Jordi Benito

Transformación de un terrón de tierra mediante la descomposición y la humedad

1972

Fotografia a les sals de plata sobre cartonnet / Fotografía a las sales de plata sobre cartoncillo / Silver gelatin print on cardboard
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació d'Antoni Muntadas

136

Jordi Benito

Transformación del hielo en agua mediante el calor del cuerpo

1972

Fotografia a les sals de plata sobre paper / Fotografía a las sales de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació d'Antoni Muntadas

137

Joan Hernández Pijuan

Colores per a l'Alzinerà Grossa

1972

Tinta xinesa i aquarel·la sobre paper mil·limetrat / Tinta china y acuarela sobre papel milimetrado / Indian ink and watercolour on graph paper
Col·lecció de l'artista

138

Antoni Miralda / Benet Rossell

París la Cumparsita

1972

París

25 min

Sonor / Sonoro / Sound

Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

139

Amèlia Riera

Electrotèrmica núm. 2

1972

Assemblage, maniquí manipulats /

Assemblage, maniquí manipulado /

Assemblage, manipulated

mannequin

Col·lecció de l'artista

140

Francesc Torres

Crossing from Shadow to Light

1972

Gelatinobromur de plata sobre paper / Gelatino-bromuro de plata sobre papel / Silver gelatin print on paper

Col·lecció de l'artista. Cortesia

Galería Elba Benítez

141

Rafael Bartolozzi

Descenso escalera

1973

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo /

Oil on canvas

Col·lecció MACBA. Procedent

del Fons d'Art de la Generalitat

de Catalunya. Antiga col·lecció

Salvador Riera

142

Manuel Esclusa

Fam

1973

Gelatinobromur de plata virat al seleni sobre paper / Gelatino-bromuro de plata virado al selenio sobre papel / Selenium toned silver gelatin print on paper
Col·lecció de l'artista

143

Eulàlia Grau

Interior d'un avió (Etnografia)

1973

Emulsió fotogràfica i anilines sobre tela / Emulsión fotográfica y anilinas sobre lienzo / Photographic emulsion and anilines on canvas
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA. Donació GR

144

Grup de Treball

Cartell del col·lectiu «Solidaritat amb el moviment obrer»

1973

Facsimil. Tinta impresa sobre paper / Facsimil. Tinta impresa sobre papel / Facsimile. Printed ink on paper
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

145

Joan Hernández Pijuan

Alzina de 0 a 100

1973

Llapis sobre paper / Lápiz sobre papel / Pencil on paper
Col·lecció de l'artista

146

Jordi Pablo

Peu artificial. 19 octubre 1972

1973

Cartró, fusta i pèl sintètic / Cartón, madera y pelo sintético / Cardboard, wood and synthetic hair
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació de Josep Maria Mestres Quadreny

147

Joan Pere Viladecans

Terminal

1973

Acrílic, guix i ossos sobre tela / Acrílico, yeso y huesos sobre lienzo / Acrylic, plaster and bones on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Dipòsit de l'artista

148

Francesc Abad

Recorregut diari

1974

Fotografies, mapes, bitllets i enregistrament sonor / Fotografías, mapas, billetes y grabación sonora / Photographs, maps, tickets and sound recording
Col·lecció MACBA. Fundació MACBA

149

José Manuel Broto

Sense títol

1974

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas
Fundació Suñol, Barcelona

150

Joaquim Chancho

Espai gestual 2

1974

Acrílic i grafit sobre tela / Acrílico y grafito sobre lienzo / Acrylic and graphite on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Procedent de la Diputació de Barcelona

151

Ferran García Sevilla

Deixeu-me veure allò que no es veu

1974

Gelatinobromur de plata sobre roba emulsionada / Gelatino-bromuro de plata sobre tela emulsionada / Silver gelatin print on emulsified fabric
Col·lecció Rafael Tous

152

Joan Hernández Pijuan

Paisatge amb acotació 0-A

1974

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas
Col·lecció de l'artista

153

Joan Hernández Pijuan

Paisatge amb acotació 0-135

1974

Oli sobre tela / Óleo sobre lienzo / Oil on canvas
Col·lecció de l'artista

154

Carlos Pazos

El amor duele (primera aproximación)

1974

Fotografia sobre roba emulsionada / Fotografía sobre tela emulsionada / Photography on emulsified canvas
Col·lecció de l'artista

155

Xavier Grau

Pintura núm. 11

1975

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre lienzo / Acrylic on canvas
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Procedent de la Diputació de Barcelona

156

Pere Noguera

La Fotocòpia com a Obra-Document

1975

Publicació. Impressió òfset sobre paper / Publicación. Impresión offset sobre papel / Publication. Offset print on paper
Col·lecció MACBA. Centre d'Estudis i Documentació

157

Pere Noguera

La Fotocòpia com a Obra-Document

1975

Publicació. Impressió òfset sobre paper / Publicación. Impresión offset sobre papel / Publication. Offset print on paper
Col·lecció MACBA. Consorci MACBA. Donació de l'artista

158

Carles Pujol

Platja 30.9.75

1975

Fotografia cromogènica / Fotografía cromogénica / C-print
Col·lecció MACBA. Procedent del Fons d'Art de la Generalitat de Catalunya

159

Eugeni Bonet

Photomatons

1976

Espanya

5 min 2 s

Sonor / Sonoro / Sound

Producció: Eugeni Bonet

Hamaca. Media & Video Art

Distribution from Spain, Barcelona

160

Joan Hernández Pijuan

Esbós per a l'Alziner

1976

Guaix sobre paper mil·limetrat /

Gouache sobre papel milimetrado /

Gouache on graph paper

Col·lecció de l'artista

161

Joan Hernández Pijuan

Sense títol 9

1976

Guaix i llapis sobre paper

mil·limetrat / Gouache y lápiz

sobre papel milimetrado /

Gouache and pencil on graph paper

Col·lecció de l'artista

162

Joan Hernández Pijuan

Sense títol 11

1976

Guaix i llapis sobre paper

mil·limetrat / Gouache y lápiz

sobre papel milimetrado /

Gouache and pencil on graph paper

Col·lecció de l'artista

163

Fina Miralles

Per la impunitat de la por (sèrie Matances)

1976

Tinta, carbonet, fotografies,

lletres transferibles i fil sobre

paper Guarro / Tinta, carboncillo,

fotografías, letras transferibles

e hilo sobre papel Guarro /

Ink, charcoal, photographs,

transferable letters and thread on

Guarro paper

Museu d'Art de Sabadell

164

Fina Miralles

Veure-hi no és estar viu (sèrie

Matances)

1976

Carbonet, fotografia i lletres

transferibles sobre paper Ingres

/ Carboncillo, fotografía y letras

transferibles sobre papel Ingres

/ Charcoal, photography and

transferable letters on Ingres

paper

Museu d'Art de Sabadell

165

Dieter Roth / Richard Hamilton / Chispas Luis

Canciones de Cadaqués

1976

Discs de vinil de 45 r.p.m. / Discos

de vinilo de 45 r.p.m. / 45 r.p.m.

LP

Col·lecció MACBA. Donació

Lafranco Bombelli

166

Federic Amat

Sèrie de cartrons Oaxaca núm. 2

1977

Tècnica mixta i collage sobre

paper fet a mà / Técnica mixta y

collage sobre papel hecho a mano

/ Mixed media and collage on

handmade paper

Col·lecció de l'artista

167

Federic Amat

Sin título

1977

Tècnica mixta sobre paper /

Técnica mixta sobre papel / Mixed

media on paper

Col·lecció de l'artista

168

Anònim

Federica Montseny a la

manifestació de la CNT a Montjuïc

1977

Gelatinobromur de plata sobre

paper / Gelatino-bromuro de plata

sobre papel / Silver gelatin print

on paper

Archivo FAL/CNT

169

Eugènia Balcells

Fin

1977

Impressió tipogràfica sobre paper

/ Impresión tipográfica sobre

papel / Typographic print on paper

Col·lecció MACBA. Fundació

MACBA

170

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, material inorgànic i vidre

/ Madera, material inorgánico y

crystal / Wood, inorganic materials

and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

171

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, material inorgànic i vidre

/ Madera, material inorgánico y

crystal / Wood, inorganic materials

and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

172

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, material orgànic, material

inorgànic i vidre / Madera, material

orgánico, material inorgánico y

crystal / Wood, organic materials,

inorganic materials and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

173

Miquel Barceló

Sense títol

1977

Fusta, pastilles, pintura i vidre /

Madera, pastillas, pintura y cristal

/ Wood, pills, paint and glass

Col·lecció MB, Villafranca de

Bonany (Mallorca)

174

Alfons Borrell

9-8-77

Obra presentada a l'exposició
«Alfons Borrell», Fundació Joan
Miró (Barcelona), 1978
1977

Acrílic sobre tela / Acrílico sobre
lienzo / Acrylic on canvas
Col·lecció de l'artista

175

Manolo Laguillo

Barcelona. Bar Izquierdo

1977

Gelatinobromur de plata sobre
paper / Gelatino-bromur de plata
sobre papel / Silver gelatin print
on paper
Col·lecció de l'artista

176

Josep Ponsatí

Josep Ponsatí. Barcelona, 1977

1977

Barcelona

8 min 26 s

Muda / Mute

Col·lecció MACBA. Consorci
MACBA

177

Humberto Rivas

Violeta la Burra y su madre

1978

Gelatinobromur de plata sobre
paper baritat / Gelatino-bromur de
plata sobre papel baritado / Silver
gelatin print on baryta-coated
paper

Associació Arxiu Humberto Rivas

Del segon origen. Arts a Catalunya, 1950-1977

Dates: Del 2 de juliol al 25 d'octubre de 2015

**Organitza i
produceix:** Museu Nacional d'Art de Catalunya

Col·labora: Projecte realitzat amb la col·laboració especial del
Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Comissaris: Pepe Serra, Juan José Lahuerta i Valentín Roma

Lloc: Sala d'exposiciones temporals 1

Entrada: 6 €

Publicació: Llibre-àlbum

Patrocinadors

Agrolimen⁷¹

fundació
abertis

Oficina de premsa

Tel. 93 622 03 60
premsa@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

  @MuseuNac_Cat

www.museunacional.cat